

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

**СУМСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ПОЧАТКОВА ШКОЛА № 31
СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(ССПШ № 31 СМР)**

Н А К А З

04.12.2025

м. Суми

№ 130

Про організацію моніторингу щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію насильства та булінгу (цькування)

НАКАЗУЮ:

1. З 15.12.2025 по 26.12.2025 року провести моніторинг ефективності виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію насильства та булінгу (цькування).
2. Затвердити План проведення моніторингового дослідження щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію насильства та булінгу (цькування) (Додаток 1)
3. Затвердити програму моніторингового дослідження (Додаток 2)
4. Заступнику директора з виховної роботи Сокол С.А. до 07.01.2026 року підготувати довідку за підсумками моніторингу.
5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Людмила ЮР'ЄВА

Сокол Світлана 775 917

З наказом ознайомлені:

План проведення моніторингового дослідження
щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію насильства та
булінгу (цькування)

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання заходу	Особи, відповідальні за проведення заходу
1	Вивчення фахової літератури, перспективного педагогічного досвіду з досліджуваної проблеми	08.12.-15.12.2025	Заступник директора з ВР Сокол С.А., вчителі, вихователі ГПД, практичний психолог
2	Розроблення та узгодження програми моніторингового дослідження	11.12.-15.12.2025	Заступник директора з ВР Сокол С.А., практ.психолог
3	Підготовка інструментарію для проведення моніторингового дослідження	11.12.-15.12.2025	Заступник директора з ВР Сокол С.А., практ.психолог
4	Узгодження підготовленого інструментарію	11.12.-15.12.2025	Заступник директора з ВР Сокол С.А., практ.психолог
5	Роздрукування необхідних матеріалів для проведення моніторингового дослідження	11.12.-15.12.2025	Практ.психолог
6	Проведення моніторингового дослідження	16.12.-26.12.2025	Вчителі, вихователі ГПД
7	Статистичне опрацювання матеріалів, отриманих після проведення моніторингового дослідження	29.12.-02.01.2026	Практ.психолог
8	Узагальнення результатів, підготовка висновків та рекомендацій відповідно до цих результатів, складання аналітичного звіту за результатами моніторингового дослідження	05.01.-07.01.2026	Практ.психолог заступник директора з ВР Сокол С.А.,

Програма моніторингового дослідження
щодо заходів з безпечного освітнього середовища,
вільного від насильства та булінгу (цькування)

1. Загальні положення

1.1. Програма розроблена на підставі положень Закону України від 18.12.2018 року №2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)», наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 року № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти».

1.2. Програма визначає механізм проведення моніторингу з метою виявлення випадків булінгу (цькування) в спеціальному закладі.

1.3. Терміни, використані у Програмі, вживаються у таких значеннях:

- булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;

- кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, зокрема малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу; - потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування);

- спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);

- сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності). Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».

1.4. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в закладі освіти, є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;

- невірноважена поведінка; - агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;

- різка зміна звичної для дитини поведінки;

- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання; - відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу; - схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати спеціальний заклад освіти з посиленням на погане самопочуття;
- депресивні стани;
- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття;
- пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

1.5. До булінгу (цькування) в закладах освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

2. Організація моніторингу.

2.1. Мета моніторингу - своєчасне виявлення, попередження фактів булінгу в спеціальному закладі.

2.2. З метою забезпечення організаційних заходів, ефективності проведення, здійснення підсумкового аналізу, створюється комісія, склад якої затверджується наказом директора спеціального закладу освіти.

2.3. Склад комісії, права та обов'язки її членів. Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше, ніж п'яти її членів. Очолює комісію (голова) директор спеціального закладу. Заступник голови – заступник директора з виховної роботи. До складу комісії входять педагогічні працівники, у тому числі практичний психолог. До участі в засіданні комісії за згодою залучаються батьки, представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі спеціальної освіти.

2.4. Головою комісії є керівник спеціального закладу освіти. Голова комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на комісію завдань, головує на її засіданнях. Голова комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії. У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник голови комісії.

2.5. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

2.6. Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами моніторингу, брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування.

2.7. Член комісії зобов'язаний:

- особисто брати участь у роботі комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

3. Порядок проведення моніторингу

3.1. Метою проведення моніторингу є своєчасне попередження та виявлення випадків булінгу (цькування) в закладі освіти; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування); з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

3.2. Проведення тестування здійснюється на принципах:

- анонімності;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки;

- забезпечення дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

3.3. До завдань моніторингу належать збір інформації щодо наявності обставин випадку булінгу (цькування); розгляд та аналіз зібраних матеріалів моніторингу та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію.

3.4. Формою проведення моніторингу є опитування за анкетою «Вивчення мотивації молодшого школяра до навчання в школі» (О. Ануфрієва, С. Костроміна) та тестом «Оцінка психологічної атмосфери в колективі» (А. Фідлер)

3.5. Опитуванню підлягають учні 1-4 класів.

3.6. Опитування здійснюється протягом часу, визначеного наказом директора спеціального закладу.

4. Аналіз результатів моніторингу.

4.1. За підсумками проведення моніторингу, не пізніше 7 робочих днів готується аналітична довідка.

Перелік приблизних питань для здійснення моніторингу в закладі освіти.

1. Тобі подобається в школі? а) так, б) не дуже, в) ні.

2. Вранці ти завжди з радістю йдеш до школи чи часто бажаєш залишитися?
а) йду з радістю, б) буває по-різному, в) бажаю залишитися удома.

3. Якби учитель сказав, що завтра усім іти до школи не обов'язково, ти б пішов чи залишився вдома? а) пішов до школи, б) не знаю, в) залишився б вдома.

4. Тобі подобається, коли відмінюються які-небудь уроки? а) не подобається, б) буває по-різному, в) подобається.

5. Ти б хотів, щоб не задавали жодних домашніх завдань? а) не хотів би, б) не знаю, в) хотів би.

6. Ти хотів би, щоб у школі залишилися лише перерви? а) ні, б) не знаю, в) хотів би.

7. Ти часто розповідаєш про школу своїм родичам і друзям? а) часто, б) іноді, в) не розповідаю.

8. Бажав би ти мати іншого, не такого суворого вчителя? а) мені подобається наш учитель, б) точно не знаю, в) бажав би.

9. У тебе в класі багато друзів? а) багато, б) мало, в) немає друзів.

10. Тобі подобаються твої однокласники? а) подобаються, б) не дуже, в) не подобаються

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

**СУМСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ПОЧАТКОВА ШКОЛА № 31
СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(ССПШ № 31 СМР)**

Н А К А З

01.01.2026

м. Суми

№ 2

Про результати моніторингу щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) і запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у I семестрі 2025/2026 навчального року

Керуючись Законом України від 18.12.2018 року №2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)», наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 року № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03.02.2020 року № 111/34394, на виконання наказу по школі від 04.12.2025 №131 «Про організацію моніторингу щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми, булінгу (цькуванню) у I семестрі 2025/2026 навчального року», з метою створення безпечного освітнього середовища у закладі, проводиться робота щодо протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми, булінгу (цькування).

На початку 2025/2026 навчального року було складено та затверджено План заходів, спрямованих на запобігання та протидію жорстокому поводженню з дітьми, булінгу (цькування), створено постійно діючу комісію з розгляду випадків насильству та жорстокому поводженню з дітьми, булінгу (цькування), затверджено Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) та порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування). Усі учасники освітнього процесу ознайомлені з нормативними документами, що регулюють роботу протидії булінгу (цькування).

На виконання статті 53 ЗУ «Про освіту», з метою захисту від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають

шкоду здоров'ю здобувачів освіти, у ССПШ № 31 СМР проводяться заходи щодо створення безпечного освітнього середовища.

Упродовж року вчителями початкових класів, вихователями груп подовженого дня для учнів 1-4 класів проводились ранкові зустрічі з метою формування навичок дружніх стосунків.

З метою унеможливлення фізичного або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі та гідності, булінгу (цькування) у вересні 2025 року вихователями груп подовженого дня проведенні заходи в рамках Всеукраїнського тижня протидії булінгу.

У жовтні 2025 року на засідання методичного об'єднання вихователів груп подовженого дня був проведений круглий стіл на тему «Протидія булінгу в учнівському колективі». Були переглянуті пам'ятки «Маркери булінгу». Педагоги спеціального закладу освіти склали поради для здобувачів освіти «Як допомогти дітям упоратися з булінгом».

У листопаді 2025 року, з метою формування в учнів навичок щодо безпечної поведінки в мережі інтернет протягом року з учнями 1-4 класів вчителями інформатики були проведені Міні-тренінги «Як навчити дітей безпечної поведінки в Інтернеті», навчання створенню паролів, створені постери з правилами безпечної поведінки в інтернеті.

У грудні 2025 року проведенні заходи в рамках Всеукраїнського тижня права «Стоп булінг», обговорені теми особистої гідності в ході вивчення літературних творів, на уроках літературного читання та під час проведення пропедевтичних занять.

Старшим інспектором сектору ювенальної превенції Головного управління національної поліції в Сумській області Твердохлібом С.І. у листопаді 2025 року було проведено зустрічі з учнями 1-4 класів на тему «Не допускай проявів булінгу над собою. Допоможи другу».

Розглядали прояви та форми агресивної поведінки учнів, знайомилися із загальнолюдськими цінностями, вчилися контролювати себе у різних критичних ситуаціях, розширити свій словниковий запас, розвивати гнучкість мислення учні 3-4 класів під час проведення квесту «Образи. Вербальна агресія серед дітей».

Вихователі груп подовженого дня в рамках тематичного тижня «Тиждень дитячих мрій та добрих справ» в грудні 2025 року провели заходи з практичним завданням «Що є конфліктом?», під час проведення якого учні розглядали ситуації по булінгу, його ознаки та наслідки.

У вересні 2025 року проведені тематичні батьківські збори «Протидія цькуванню в учнівському колективі». Поради батькам щодо зменшення ризиків булінгу та кібербулінгу для своєї дитини проведено для батьків 1-4 класів, обговорювали різноманітні ситуації та склали порадник на тему «Як допомогти здобувачам освіти упоратися з булінгом».

З 15.12.2025 по 26.12.2025 у спеціальному закладі проведено моніторинг щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та

протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми, булінгу (цькуванню) у I семестрі 2025/2026 навчального року.

Мета діагностики: виявлення випадків булінгу (цькування) або жорстокого поводження з дітьми в спеціальному закладі освіти.

Проблема (зміст): виявлення здобувачів освіти з ознаками емоційної нестабільності та девіантної поведінки.

Діагностичний інструментарій: тест А. Фідлера «Оцінка психологічної атмосфери в класі», анкета О. Ануфрієвої і С. Костроміної «Визначення мотивації молодшого школяра до навчання в школі». Психологічний вектор №13, 2000 рік.

Окрім зазначених методик були проведені спостереження під час уроків. Діагностична робота проводилась в очному режимі і в онлайн режимі з використанням формату forms.gle.

Характеристика вибірки:

Клас: 1-4 класи.

Кількість учнів: 80

Вік від 6,3 років до 10,5 років.

Результати діагностики: згідно результатів теста А. Фідлера «Оцінка психологічної атмосфери в класі» та анкети О. Ануфрієвої і С. Костроміної «Визначення мотивації молодшого школяра до навчання в школі», дозволяє зробити висновок про те, що переважна більшість здобувачів освіти 1-4 класів відчують себе досить впевнено у шкільному середовищі, у них сформоване позитивне ставлення до школи і шкільного життя.

Проведення психологічних спостережень за учнями під час онлайн-уроків свідчить про те, що вони активні та енергійні, люблять спілкуватись між собою.

Стосунки між однокласниками переважно партнерські, доброзичливі. Відношення до однолітків позитивне.

Спілкування вчителів з учнями свого класу має діловий характер. Відносини рівні, доброзичливі.

Здобувачів освіти з ознаками емоційної нестабільності та девіантної поведінки - не виявлено.

Висновки: в обстеженні взяли участь 80 учнів 1-4 класів, що становить 92 % від загальної кількості здобувачів освіти школи, 7 учнів (8 %) знаходяться за кордоном.

За допомогою зведених даних внесення коректив в План заходів щодо протидії булінгу в учнівському середовищі не потрібні. Підсумки діагностики було проаналізовано на нараді при директорові та заступнику директора з ВР. Варто наголосити, що це спостереження з метою визначення психоемоційного стану здобувачів освіти з порушеннями зору для дітей це заклик дітей до мирного життя та про говоріння про несправедливе дитинство.

Отже, можна зробити висновок, що завдяки створеним в закладі умовам та зусиллям педагогічного колективу, у класах, під час уроків

вочному форматі та онлайн-уроків, панує доброзичлива атмосфера де учні навчаються та із задоволенням проводять час.

На кінець I семестру 2025/2026 навчального року в спеціальному закладі не було зареєстровано фактів проявів булінгу (цькування) серед учасників освітнього процесу.

НАКАЗУЮ:

1. Роботу щодо реалізації Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію жорстокому поводженню з дітьми, булінгу (цькуванню) у I семестрі 2025/2026 навчального року визнати задовільною.

2. Усім працівникам школи:

2.1. Дотримуватись чинного законодавства та вживати заходи щодо забезпечення створення в спеціальному закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування).

2.2. Продовжити практику проведення зі здобувачами освіти та їх батьками превентивної роботи із запобігання та протидії булінгу.

2.3. Щоденно аналізувати відвідування учнями школи, в тому числі і девіантної поведінки, зберігати пояснювальні записки від батьків, довідки про причину відсутності учнів.

2.4. Постійно оновлювати інформаційні куточки для здобувачів освіти з переліком організацій, куди можна звернутися з приводу булінгу або інших проявів насильства.

2.5. Посилити контроль за поведінкою учнів на перервах і позаурочний час відповідно до посадових обов'язків.

3. Практичному психологу Сіренко Н.М.:

3.1. Постійно здійснювати психологічний супровід здобувачів освіти в умовах воєнного стану.

3.2. Забезпечити планове проведення інструктажів для всіх працівників закладу освіти щодо порядку реагування на випадки булінгу (цькування).

4. Заступнику директора з виховної роботи Сокол С.А.:

4.1. Сприяти організації роботи по співпраці з органами національної поліції, ювенальною превенцією, управлінням сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей та іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії булінгу відповідно до чинного законодавства.

4.2 Тримати на контролі питання щодо реєстрації звернень учасників освітнього процесу щодо жорстокого поводження з дітьми, булінгу (цькування).

4.3. Внести додаткові заходи в План заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування):

- протидія російській пропаганді;
- не допущення втягнення в протиправні дії;
- щодо можливості електронного звернення в системі Aikom.

5. Зняти з контролю наказ від 04.12.2024 № 131 «Про організацію моніторингу щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми, булінгу (цькуванню) у I семестрі 2025/2026 навчального року.

6. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника директора з виховної роботи Сокол С.А.

В. о. директора
БАСОВА

Ольга

Сокол Світлана 775 917

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

СУМСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ПОЧАТКОВА ШКОЛА № 31
СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(ССПШ № 31 СМР)

Н А К А З

02.06.2026

м. Суми

№ 65

Про результати моніторингу щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) у II семестрі 2025/2026 навчального року

Керуючись Законом України від 18.12.2018 року №2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)», наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 року № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03.02.2020 року № 111/34394, на виконання наказу по школі від 05.05.2026 № 48 «Про організацію моніторингу профілактики булінгу (цькування) та виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) у II семестрі 2025/2026 навчального року», відповідно до рішення педагогічної ради від 29.05.2026 № 7, з метою вивчення Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу та виявлення тенденції щодо покращення чи погіршення знань здобувачів освіти про булінг (цькування).

На початку 2025/2026 навчального року було складено та затверджено План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування), створено постійно діючу комісію з розгляду випадків булінгу (цькування), затверджено Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) та порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування). Усі учасники освітнього процесу ознайомлені з нормативними документами, що регулюють роботу протидії булінгу (цькування).

На веб-сторінці Сумської спеціальної початкової школи № 31 Сумської міської ради, у розділі «Булінг», є правила поведінки здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьківської громадськості, розміщено План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в спеціальному закладі, порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти, порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі

освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування), номери телефонів гарячих ліній, за якими дитина може звернутись у разі даного факту. На сайті АІКОМ (<https://aikom.iea.gov.ua/>) є інструмент, який допомагає повідомити про булінг у школі.

З 11.05.2026 по 28.05.2026 року в ССПШ № 31 СМР проведено моніторинг щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) серед учнів 1-4 класів. За допомогою зведених даних вносяться корективи в План заходів щодо протидії булінгу в учнівському середовищі. Підсумки діагностики було проаналізовано на засіданні педагогічної ради від 29.05.2026 № 7.

Під час моніторингу здійснено аналіз документації, анкетування учасників освітнього процесу з допомогою батьків, спостереження за міжособистісними взаєминами учнів, вивчення результативності профілактичної роботи педагогічних працівників.

За результатами дослідження встановлено, що заходи, передбачені Планом щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню), виконуються систематично та в повному обсязі. У закладі проводиться належна інформаційно-просвітницька та профілактична робота з учнями, педагогами та батьками. Педагогічні працівники забезпечують формування безпечного освітнього середовища, здійснюють контроль за психологічним кліматом у класних колективах.

За результатами групової психологічної діагностики

Мета діагностики: виявлення випадків булінгу (цькування) та особливостей міжособистісних взаємин в учнівських колективах закладу освіти.

Проблема (зміст): виявлення здобувачів освіти з ознаками емоційної нестабільності та девіантної поведінки.

Діагностичний інструментарій: тест А. Фідлера «Оцінка психологічної атмосфери в колективі» та проективна методика С. Панченка «Я у школі».

Окрім зазначених методик були проведені спостереження під час уроків та перерв.

Характеристика вибірки:

Клас: 1-4 класи

Кількість учнів: 88 учнів

Вік: 6.10 до 10.11 років

Результати діагностики: згідно результатів теста А. Фідлера «Оцінка психологічної атмосфери в колективі» дозволяє зробити висновок про те, що переважна більшість здобувачів освіти 1-4 класів відчують себе досить впевнено у шкільному середовищі, у них сформоване позитивне ставлення до школи і шкільного життя.

Проведення психологічних спостережень за учнями під час уроків та перерв свідчить про те, що вони активні та енергійні, люблять спілкуватися між собою. Діти використовують вербальні та невербальні засоби комунікації

відповідно до вікових норм. Психологічний клімат у класних колективах є сприятливим.

Стосунки між однокласниками переважно партнерські, доброзичливі. Більшість дітей активно вступають у контакт з однолітками, ініціюють спільну ігрову та навчальну діяльність.

Випадків систематичного цькування, фізичного чи психологічного насильства під час дослідження не виявлено.

Аналіз проєктивної методики «Я у школі» дозволяє зробити такі висновки:

- здобувачі освіти позитивно відносяться до школи;
- відсутні негативні асоціації пов'язані зі школою;
- яскрава кольорова гама малюнків свідчить про прийняття дітьми школи.

Висновки: в обстеженні взяли участь 88 учнів 1-4 класів. Діти, які навчаються за кордоном (7 учнів) були охоплені дослідженням дистанційно.

Отже, можна зробити висновок, що завдяки створеним в закладі умовам та зусиллям педагогічного колективу, у класах панує доброзичлива та дружня атмосфера.

Значну увагу колектив школи приділяє забезпеченню інформаційної безпеки: здійснюється роз'яснювальна робота, проводяться тижні безпечного Інтернету, тематичні виховні години, круглі столи. Учні залучають до створення проєктів «Безпека в Інтернеті». З метою формування в учнів навичок щодо безпечної поведінки в мережі Інтернет протягом року з учнями 1-4 класів були проведені інтерактивні уроки «Моя безпека в мережі Інтернет», навчання створенню паролів, створені постери з правилами безпечної поведінки в інтернеті. Класні керівники, вихователі та учителі-предметники контролюють використання електронних комунікацій під час освітнього процесу.

З метою формування навичок дружніх стосунків класними керівниками 1 – 4 класів проводились ранкові зустрічі «Ми – одна команда», «Друзі поруч – сила в єдності», «Разом веселіше».

З метою унеможливлення фізичного або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі та гідності, булінгу (цькування) для учнів 3-4 класів була проведено інтерактивна гра (щодо згуртування учнівського колективу) на тему «Світ без булінгу-мій ідеал здорового середовища» а учнями 1-2 класів година спілкування «Як стати добрим другом для всіх у класі».

Школа активно взаємодіє з громадою ювенальною превенцією та органами місцевого самоврядування на засадах відкритості й партнерства. Старшим інспектором сектору ювенальної превенції Головного управління національної поліції в Сумській області Твердохлібом С.І. було проведено

зустрічі з учнями 1-4 класів на тему « Не допускай проявів булінгу над собою. Допоможи другу». Годину спілкування «Маю право», яку було проведено у 4 класах, розкриває поняття прав дитини, допомагає створити формулу власного життя.

З метою захисту дітей від впливу шкідливої інформації, практичним психологом Сіренко Н.М. були складені поради «Як допомогти здобувачам освіти упоратися з негативом».

Вихователі груп подовженого дня провели заходи в рамках тематичного тижня «Сильні духом» з практичним завданням «Що є булінгом. Що є конфліктом?», під час проведення якого учні розглядали ситуації по булінгу, його ознаки та наслідки.

Поради батькам щодо зменшення ризиків булінгу та кібербулінгу для своєї дитини проведено для батьків 1-4 класів, обговорювали різноманітні ситуації та склали poradnik на тему «Поради батькам щодо зменшення ризиків булінгу та кібербулінгу для своєї дитини».

З метою привернення дітей до булінгу був проведений конкурс малюнків «Світ без насильства очима дітей».

Постійно проводяться інформаційно - просвітницькі заходи, спрямовані на формування в учасників освітнього процесу культури недискримінаційної, ненасильницької, безконфліктної комунікації, здорового та безпечного способу життя, навичок збереження власного життя та здоров'я, а також запобігання небезпечній поведінці. Розробляються та розповсюджуються серед учасників освітнього процесу інформаційні матеріали щодо здорового та безпечного способу життя.

За результатами моніторингу підтверджених випадків булінгу, що потребували розгляду комісією з розгляду випадків булінгу, не виявлено. Рівень обізнаності учасників освітнього процесу щодо питань запобігання та протидії булінгу є достатнім.

НАКАЗУЮ:

1. Інформацію про результати моніторингового дослідження щодо виконання Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню), взяти до відома.

2. Визнати роботу педагогічного колективу щодо виконання Плану заходів із запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у II семестрі 2025/2026 навчального року задовільною.

3. Класним керівникам та вихователям груп подовженого дня:

3.1. Продовжити проведення профілактичної та просвітницької роботи щодо формування в учнів навичок безконфліктного спілкування, толерантної поведінки та взаємоповаги.

3.2. Постійно здійснювати моніторинг психологічного клімату в учнівських колективах.

3.3. Своєчасно інформувати адміністрацію закладу про випадки конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу.

4. Практичному психологу Сіренко Н.М.:

4.1. Продовжити проведення консультаційної та профілактичної роботи з учнями, педагогами та батьками щодо попередження булінгу.

4.2. Забезпечити психолого-педагогічний супровід учнів, які потребують особливої уваги.

5. Заступнику директора з виховної роботи Сокол С.А.:

5.1. Забезпечити координацію роботи з питань створення безпечного освітнього середовища.

5.2. Узагальнювати результати профілактичної роботи та висвітлювати інформацію на офіційному вебсайті закладу.

6. Зняти з контролю наказ від 05.05.2026 № 48 «Про організацію моніторингу профілактики булінгу (цькування) та виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) у II семестрі 2025/2026 навчального року».

7. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника директора з виховної роботи Сокол С.А.

Директор

Людмила ЮР'ЄВА

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

СУМСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ПОЧАТКОВА ШКОЛА № 31
СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(ССПШ № 31 СМР)

Н А К А З

05.05.2026

м. Суми

№ 48

Про організацію моніторингу профілактики булінгу (цькування) та виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) у II семестрі 2025/2026 навчального року

Керуючись Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», відповідно до Конвенції ООН про права дитини, Порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646, листів Міністерства освіти і науки України щодо організації роботи з питань запобігання та протидії булінгу (цькування), з метою забезпечення безпечного освітнього середовища, захисту прав та свобод учасників освітнього процесу, здійснення системного моніторингу стану профілактичної роботи щодо запобігання булінгу (цькування), контролю за виконанням Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) у II семестрі 2025/2026 навчального року, вивчення ефективності проведених профілактичних, інформаційно-просвітницьких та корекційно-виховних заходів, формування у здобувачів освіти навичок безпечної та толерантної поведінки, недопущення проявів психологічного, фізичного, економічного, сексуального насильства та кібербулінгу в учнівському середовищі, а також належної взаємодії педагогічних працівників, батьків та інших учасників освітнього процесу щодо створення атмосфери взаємоповаги та безпеки у закладі освіти

НАКАЗУЮ:

1. З 11.05.2026 по 28.05.2025 року провести моніторинг профілактики булінгу (цькування) та виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування).

2. Затвердити План проведення моніторингового дослідження щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання та протидію насильства та булінгу (цькування) (Додаток 1).

3. Затвердити програму моніторингового дослідження (Додаток 2).
4. Заступнику директора з виховної роботи Сокол С.А. до 05.06.2026 року підготувати довідку за підсумками моніторингу.
5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Людмила ЮР'ЄВА

Сокол Світлана 785 917

План проведення моніторингового дослідження
щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання
та протидію булінгу (цькуванню)

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання заходу	Особи, відповідальні за проведення заходу
1	Підготовка інструментарію для проведення моніторингового дослідження	05.05.- 11.05.2026	Заступник директора з ВР Сокол С.А., практ.психолог Ланіна В.В., вихователі
2	Узгодження підготовленого інструментарію	06.05.- 10.05.2026	Заступник директора з ВР Сокол С.А., практ.психолог Сіренко Н.М., вихователі
3	Роздрукування необхідних матеріалів для проведення моніторингового дослідження	07.05.- 08.05.2026	Практ.психолог Сіренко Н.М., вихователі
4	Проведення моніторингового дослідження	11.05.- 29.05.2026	Заступник директора з ВР Сокол С.А., практ.психолог Сіренко Н.М., вихователі
5	Статистичне опрацювання матеріалів, отриманих після проведення моніторингового дослідження	29.05.- 05.06.2026	Заступник директора з ВР Сокол С.А.
6	Узагальнення результатів, підготовка висновків та рекомендацій відповідно до цих результатів, складання аналітичного звіту за результатами моніторингового дослідження	29.05.-05.06.2026	Заступник директора з ВР Сокол С.А.,

Програма проведення моніторингу
щодо виконання Плану заходів спрямованих на запобігання
та протидію булінгу (цькуванню)

1. Загальні положення

1.1. Програма розроблена на підставі положень Закону України від 18.12.2018 року №2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)», наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 року № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти».

1.2. Програма визначає механізм проведення моніторингу з метою виявлення випадків булінгу (цькування) в спеціальному закладі освіти.

1.3. Терміни, використані у Програмі, вживаються у таких значеннях:

- булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;
- кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, зокрема малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;
- потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування);
- спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);
- сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».

1.4. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в закладі освіти, є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- неврівноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;
- різка зміна звичної для дитини поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;

- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати спеціальний заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;
- депресивні стани;
- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття;
- пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- наявність фото-, відео- та аудіо матеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

1.5. До булінгу (цькування) в закладах освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

2. Організація моніторингу.

2.1. Мета моніторингу - своєчасне виявлення, попередження фактів булінгу в спеціальному закладі освіти.

2.2. З метою забезпечення організаційних заходів, ефективності проведення, здійснення підсумкового аналізу, створюється комісія, склад якої затверджується наказом директора спеціального закладу освіти.

2.3. Склад комісії, права та обов'язки її членів.

Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше, ніж п'яти її членів. Очолює комісію (голова) директор Сумської спеціальної початкової школи № 31 Сумської міської ради. Заступник голови – заступник директора з виховної роботи.

До складу комісії входять педагогічні працівники, у тому числі практичний психолог.

До участі в засіданні комісії за згодою залучаються батьки, представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі спеціальної освіти.

2.4. Головою комісії є керівник спеціального закладу освіти.

Голова комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на комісію завдань, головує на її засіданнях.

Голова комісії визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії. У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник голови комісії.

2.5. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

2.6. Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами моніторингу, брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування.

2.7. Член комісії зобов'язаний:

- особисто брати участь у роботі комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

3. Порядок проведення моніторингу

3.1. Метою проведення моніторингу є своєчасне попередження та виявлення випадків булінгу (цькування) в закладі освіти; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування); з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

3.2. Проведення тестування здійснюється на принципах:

- анонімності;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.
- забезпечення дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

3.3. До завдань моніторингу належать збір інформації щодо наявності обставин випадку булінгу (цькування); розгляд та аналіз зібраних матеріалів моніторингу та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію.

3.4. Формою проведення моніторингу є опитування за анкетною «Вивчення мотивації молодшого школяра до навчання в школі» (О. Ануфрієва, С. Костроміна), проєктна методика «Я у школі» (С.Панченко) та тест «Оцінка психологічної атмосфери в колективі» (А. Фідлер).

3.5. Опитуванню підлягають учні 1-4 класів.

3.6. Опитування здійснюється протягом часу, визначеного наказом директора спеціального закладу.

4. Аналіз результатів моніторингу.

4.1. За підсумками проведення моніторингу, не пізніше 7 робочих днів готується аналітична довідка.

4.2. Перелік приблизних питань для здійснення моніторингу в закладі освіти:

1. Тобі подобається в школі?

а) так, б) не дуже, в) ні.

2. Вранці ти завжди з радістю йдеш до школи чи часто бажаєш залишитися?

а) йду з радістю, б) буває по-різному, в) бажаю залишитися удома.

3.Якби учитель сказав, що завтра усім іти до школи не обов'язково, ти б пішов чи залишився вдома?

а) пішов до школи, б) не знаю, в) залишився б вдома.

4.Тобі подобається, коли відмінюються які-небудь уроки?

а) не подобається, б) буває по-різному, в) подобається.

5.Ти б хотів, щоб не задавали жодних домашніх завдань?

а) не хотів би, б) не знаю, в) хотів би.

6. Ти хотів би, щоб у школі залишилися лише перерви?

а) ні, б) не знаю, в) хотів би.

7.Ти часто розповідаєш про школу своїм родичам і друзям?

а) часто, б) інколи, в) не розповідаю.

8.Бажав би ти мати іншого, не такого суворого вчителя?

а) мені подобається наш учитель, б) точно не знаю, в) бажав би.

9.У тебе в класі багато друзів?

а) багато, б) мало, в) немає друзів.

10. Тобі подобаються твої однокласники?

а) подобаються, б) не дуже, в) не подобаються.